

KURT & PARTNERS

Akademi

16 MART
2023

ÖDEME HİZMETLERİ VE
ELEKTRONİK PARA İHRACI İLE
ÖDEME HİZMETİ SAĞLAYICILARI
HAKKINDA YÖNETMELİKTE
DEĞİŞİKLİK!

ÖDEME HİZMETLERİ VE ELEKTRONİK PARA İHRACI İLE ÖDEME HİZMETİ SAĞLAYICILARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK!

I. Giriş

Günümüzde ödeme hizmetleri; bankalar, elektronik para kuruluşları, ödeme kuruluşları, posta ve telgraf teşkilatı aracılığı ile gerçekleştirilmekte ve bu kuruluşların sayısı günden güne artmaktadır. Bunların arasında yer alan elektronik para kuruluşları ise, kredi kartları ve diğer dijital ödeme sistemleri gibi birçok farklı şekilde kullanılabilen elektronik para ihracı faaliyetinde bulunabilen kuruluşları ifade etmektedir.

Sözü edilen faaliyetleri düzenlemek amacıyla ilk olarak; **6493 Sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun** dayanak alınmış ve 27/6/2014 tarihli ve 29043 sayılı **Resmî Gazete’de** yayımlanan **“Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Yönetmelik”** (**“Mülga Yönetmelik”**) çıkarılmıştır. Sonrasında ilgili Yönetmelik ilga edilmiş ve akabinde 1 Aralık 2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **“Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik”** (**“Yönetmelik”**) çıkarılmıştır.

Bu kapsamda getirilen yeni yükümlülükler sağlıklı bir uyum süreci yürütülebilmesi adına; ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarına tanınan birtakım süreler söz konusu idi. 28 Şubat 2023 tarihli ve 32118 sayılı **“Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”** (**“Değişiklik Yönetmeliği”**) ile birlikte, aşağıda detaylı olarak yer verdiğimiz hususlarda öngörülen uyum sürelerinin 30.04.2023 tarihine kadar uzatılması öngörülmüştür.

II. Yasal Düzenleme

Mülga Yönetmelik; Türkiye’de faaliyet gösteren ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ödeme hizmetleri ve elektronik para ihracına ilişkin usul ve esasları düzenliyordu. Diğer bir deyişle; ödeme hizmetlerinin hangi kuruluşlar tarafından gerçekleştirilebileceği, bu kuruluşların faaliyet izni alırken ve devamında uymaları zorunlu hususlar, elektronik paranın ihracı, geri ödenmesi gibi hususlar düzenleniyordu. Yönetmelik ile birlikte yeni hükümler eklenerek, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarına çok daha kapsamlı ve ayrıntılı yükümlülükler getirilmiştir.

Yönetmelik'ten önce; 1 Aralık 2021 tarihinden önce kurulan ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve ödeme hizmet sağlayıcıları, Mülga Yönetmeliğe tabi sayılmaktaydı. Bu kapsamda Yönetmelik, bahsi geçen kuruluşların Mülga Yönetmelik'te yer almayıp Yönetmelik'te yer alan düzenlemelere uyum süresini öngörmüş ve bu tarih ilk olarak Yönetmelik'in yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde, yani 01.12.2022'ye kadar olacak şekilde düzenlenmiştir.

Son olarak Değişiklik Yönetmeliği yayımlanmış olup, buradaki geçiş hükümlerinde düzenlenen yükümlülükler uyum süresi 30.04.2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

III. Önemli Tanımlar

a. Kuruluş: Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarını ifade etmektedir.

b. Ödeme Aracı: Ödeme hizmeti sağlayıcısı ile müşterisi arasında belirlenen ve müşteri tarafından ödeme emrini vermek için kullanılan kart, cep telefonu, şifre ve benzeri kişiye özel aracını ifade etmektedir.

c. Ödeme Hizmeti: Kullanıcının ödeme hesabına ya da ödeme hesabı bulunmaksızın yapılan para transferleri ile gerçekleşen işlemleri ifade etmektedir.

d. Ödeme Hizmeti Sağlayıcısı: Bankaları, elektronik para kuruluşlarını, ödeme kuruluşlarını ve Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketini ifade etmektedir.

e. Ön Ödemeli Araç: Müşterinin ödemelerde kullanılabilecek fonu ödeme aracını ihraç eden ödeme hizmeti sağlayıcısına harcama yapmadan önce ödediği ve ödenene eşdeğer tutarda fonun ödeme hizmetlerinde kullanılmasına imkân veren fizikî veya fizikî varlığı bulunmayan ödeme aracını ifade etmektedir.

f. Fon: Banknot, madeni para, kaydî para veya elektronik parayı ifade etmektedir.

g. Yaygın Mağaza Ağı: Türkiye genelinde belirli bir marka adı altında perakende satış gerçekleştiren tüzel kişileri ifade etmektedir.

h. Ödeme Emri Başlatma Hizmeti: Amacı kişiden kişiye para transferi, e-ticaret ödemesi gibi farklı ödeme türleri olabilen ve genellikle havale, FAST ya da PÖS ödemesiyle sonuçlanabilen hizmet türüdür.

IV. Uyum Süreleri 30 Nisan 2023'e Uzatılan Hükümler

1. Mülga Yönetmelik'te Yer Almayan Hükümler:

Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyette bulunan ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları, Mülga Yönetmelik'te yer almayıp Yönetmelik'te düzenlenen hükümlere 30/04/2023'e kadar uyum sağlamakla yükümlü olacaklardır. Bu kapsamda "Ön Ödemeli Araçlar", "İşyeri Kayıt Sistemi", "İşyerlerine Sunulan Hizmetler" gibi hususlar, Mülga Yönetmelik'te düzenlenmeyen yeni hususlara örnek verilebilecektir.

Ancak burada belirtmek gerekir ki; ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları, işlemin taraflarının uyruğuna göre gerçekleştirebileceği döviz alım-satım işlemlerine ilişkin şartlar ve yükümlülükler 1/12/2022'ye kadar uyum sağlamakla yükümlü olacaklardır.

İlaveten; ödemelerde kullanılabilecek para birimlerine ilişkin düzenlemelere 1/12/2022 tarihine kadar uyum sağlanılmalıdır. Örneğin; Kuruluşlar, işlemin her iki tarafının da Türkiye’de yerleşik olduğu ve Türkiye’de bulunan ödeme hizmeti sağlayıcılarının kullandığı ödeme işlemlerini sadece Türk lirası ile gerçekleştirebilecektir. Burada Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’da belirlenen düzenlemelere paralel giden, Karar’daki yükümlülüklerin Kuruluşlar özelinde düzenlendiği fıkralar karşımıza çıkmaktadır.

2. Bazı Elektronik Para İhraç Eden Kuruluşlar ve Ön Ödemeli Araç Hizmeti Verenlerin Uyacağı Yükümlülükler:

Sadece kendi mağaza ağında ve sadece belirli bir mal veya hizmet grubunun satın alınmasında hizmet veren ve elektronik parayı ihraç eden bir Kuruluş söz konusu ise; ya da yapılan bir anlaşma sonucunda sadece belirli bir hizmet ağında kullanılabilen ön ödemeli araç hizmetleri veren bir kuruluş söz konusu ise, bu kuruluşların;

- Ödeme fonlarının korunması için alınan tedbirler ve,
- Elektronik para karşılığı toplanan fonların korunması ile ilgili hükümler hariç, Yönetmeliğin diğer hükümlerine 30/4/2023 tarihine kadar uyum sağlamış olması gerekmektedir.

3. Bazı Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Uyacağı Yükümlülükler:

Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla nezdinde ödeme hesabı bulunduran ve Banka tarafından işletilen ödeme sistemlerinde, 2020 yılı içerisinde gerçekleştirilen hesaba ödeme işlemleri açısından, toplam adedine göre ilk on katılımcı arasında yer alan ödeme hizmeti sağlayıcıları, ödeme emri başlatma hizmeti ile hesap bilgisi hizmetine ilişkin esasları kapsamında yerine getirmeleri gereken yükümlülükleri 30/4/2023’e kadar yerine getirmekle yükümlüdürler.

4. Veri Paylaşım Servisleri Hizmeti:

Veri paylaşım servisleri hizmeti; ödeme emri başlatma hizmetinde kullanılan bir veri paylaşım sistemini ifade etmektedir. Bu çerçevede;

- Ödeme hizmeti kullanıcısının isteği üzerine başka bir ödeme hizmeti sağlayıcısında
- bulunan ve ödeme hesabıyla ilgili sunulan ödeme emri başlatma hizmeti ve,
- Ödeme hizmeti kullanıcısının onayının alınması koşuluyla, ödeme hizmeti kullanıcısının ödeme hizmeti sağlayıcıları nezdinde bulunan bir veya daha fazla ödeme hesabına ilişkin birleştirilmiş bilgilerin çevrim içi platformlarda sunulması hizmeti ile ilgili işlemlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar ile taraflarca uyulması gereken teknik ve operasyonel gereklilikler Banka tarafından belirlenecektir. Burada ödeme hizmetlerinde kullanılmakta olan veri paylaşım servisleri hizmetleri ise 30/04/2023’e kadar standart olmayan servisler kullanılarak da devam edecektir.

5. Yürürlükten Önce Faaliyet İzni Başvurusunda Bulunanlar Bakımından:

1 Aralık 2021 tarihinden önce faaliyet izni başvurusunda bulunmuş olan Kuruluşlara, yalnızca faaliyet izni, özkaynak ve teminat yükümlülüğüne ilişkin hükümler ve ödeme fonlarının korunması ve elektronik para karşılığı toplanan fonların korunmasına ilişkin hükümler uygulanmaktadır. Bunun haricinde Mülga Yönetmeliğe tabii yükümlülükler söz konusudur. Bu kapsamda faaliyet izni alan Kuruluşlar, 6493 sayılı Kanun kapsamındaki faaliyetlerini gerçekleştirmede kullandıkları bilgi sistemlerinin yönetimine ve yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmelerine ilişkin düzenlemelere 30/04/2023 tarihine kadar uymalıdır.

6. Elektronik Parayı İhraç Eden Bazı Kuruluşlar Bakımından:

Elektronik parayı ihraç eden kuruluşun sadece kendi mağaza ağında, sadece belirli bir mal veya hizmet grubunun satın alınmasında veya yapılan bir anlaşma sonucunda sadece belirli bir hizmet ağında kullanılabilen ön ödemeli araç hizmetleri ve bu hizmetleri verenlerden, 1 Aralık 2021'den önce faaliyet izni başvurusunda bulunup izin verilen Kuruluşlar, 6493 Sayılı Kanun kapsamındaki faaliyetlerini gerçekleştirmede kullandıkları bilgi sistemlerinin yönetimine ve yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmelerine ilişkin düzenlemelere en geç 30/4/2023 tarihine kadar uyumlu hâle gelmelidir.

Sonuç ve Değerlendirmeler

Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları, günümüzde giderek artan dijitalleşme ve elektronik işlemler ile önem kazanan bir konudur. İlgili Yönetmelik, ödeme işlemlerinde güvenliği ve tüketici haklarını korumayı amaçlamaktadır. Ayrıca, ödeme hizmeti sağlayıcılarına faaliyetlerini yasal zeminde sürdürme, operasyonel riskleri yönetme ve müşterilerine etkin bir hizmet sunma konularında da rehberlik sağlamaktadır. Bu nedenle finansal hizmetler alanında güvenli ve istikrarlı bir ortam oluşturmak için önemli bir araçtır.